

**Програма підготовки магістрів у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 – «Менеджмент»
освітньо-професійна програма – «Менеджмент організацій та адміністрування»**

«Державне управління»

**150 годин/ 5 кредитів ЕКТС
(30 годин лекцій, 30 годин практичних занять)**

Навчальний контент

Модуль 1

**Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

Тема 1. Основи теорії державного управління. Предмет та завдання навчальної дисципліни.

Поняття, система і завдання державного управління. Соціальна природа поняття «Державне управління», його мета і зміст. Система державного управління, її складові. Суб'єкт і об'єкт державного управління. Управлінські стосунки. Основні специфічні риси державного управління. Ознаки державного управління. Принципи і функції державного управління. Основні теорії державного управління. Роль державного та регіонального управління у системі суспільних наук.

Джерела інформації: [1, 2, 16]

Тема 2. Державна влада та державне управління.

Держава як керівна система. Основні форми державного устрою, їх характеристика. Суть державної влади і її співвідношення з державним управлінням. Державне управління як система, яка розвивається. Основні форми державного управління, їх характеристика. Політичний режим. Основні види політичних режимів, їх характеристика. Раціональна бюрократія М.

Вебера, основні положення. Принципи державного управління: поняття і основні групи. Цілі державного управління, їх юридичне і ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Поняття і класифікація методів державного управління. Принципи використання методів в державному управлінні. Організаційна структура державного управління: поняття і характеристика. Американська модель державного управління (інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії). Японська модель державного управління (інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії). Європейська модель державного управління (на прикладі Німеччини, Великобританії, Франції, Польщі і інших країн, інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії).

Джерела інформації: [1, 2, 10]

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку.

Державне регулювання економіки, його мета, функції, об'єкти. Роль держави в розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна і інноваційно-інвестиційна політика держави, методи і інструменти. Способи впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери послуг і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором. Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: значення, суть, цілі і принципи. Основні об'єкти і складові державної політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних стосунків. Основні напрями соціальної політики держави відносно економічно активного населення. Діяльність держави відносно незахищених верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури. Державне управління в адміністративно політичній сфері. Національна безпека і державне управління. Державне управління в соціально-культурній сфері. Державне управління у

сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини.

Джерела інформації: [8, 9, 13]

Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління.

Орган державної влади : поняття і значення в системі державного управління. Принцип поділу влади в державному управлінні. Законодавча влада в Україні: поняття, структура, функції. Виконавча влада в Україні: поняття, структура, класифікація, функції. Судова влада в Україні: поняття, структура, функції. Інститут президентства та державне управління. Контролюючі органи: поняття, структура, функції. Прокуратура України : поняття, структура, повноваження.

Джерела інформації: [2, 4, 7]

Тема 5. Державне управління на регіональному рівні.

Регіональне управління: суть, цілі і функції. Державна регіональна політика: поняття, суть і принципи. Основні напрями регіонального управління. Державна і регіональна промислова політика, державне регулювання сільського господарства. Інноваційна діяльність регіону. Механізм реалізації регіональної економічної політики. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіонів. Державні і регіональні програми. Території із спеціальним статусом: поняття і значення. Роль органів державного управління і місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону.

Джерела інформації: [1, 6, 11]

Модуль 2

Змістовий модуль 2. МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні. Історичний досвід державного управління в Україні.

Система органів державної влади в Україні. Етапи формування системи державного і регіонального управління в Україні. Вітчизняний і зарубіжний досвід державного управління.

Джерела інформації: [2, 7, 10]

Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні.

Права, компетенції, функції центральних органів виконавчої влади. Система центральних органів виконавчої влади. Основні завдання центральних органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України: поняття, структура, повноваження. Міністерство: поняття, структура, повноваження. Державні комітети і інші ЦОВВ: поняття, структура, повноваження. Централізація і децентралізація в структурній організації державного управління.

Джерела інформації: [3, 12, 18]

Тема 8. Регіональні органи державного управління.

Місцеві державні адміністрації: поняття, основні завдання, правовий статус, компетенція, принципи діяльності. Повноваження місцевих державних адміністрацій: власні і делеговані повноваження місцевих державних адміністрацій. Галузеві повноваження місцевих державних адміністрацій. Об'єкти управління місцевих державних адміністрацій. Здійснення державного контролю місцевими державними адміністраціями. Стосунки місцевих державних адміністрацій в системі вертикальних і горизонтальних зв'язків. Структура місцевих державних адміністрацій. Голова місцевої державної адміністрації. Вимоги до посадовців місцевих державних адміністрацій.

Джерела інформації: [2, 3, 19]

Тема 9. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні.

Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Роль місцевого самоврядування в системі публічної влади України. Суть і зміст місцевого самоврядування: основні положення організації і здійснення місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування в Україні. Асоціації як добровільні об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в місті Києві. Функції місцевого самоврядування. Посадові особи органів місцевого самоврядування, їх

правовий статус. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування, характеристика документів, їх значення. Проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

Джерела інформації: [1, 2, 5]

Тема 10. Внутрішня організація та управління органів державної влади.

Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів публічної влади в Україні. Орган влади як об'єкт організації державного управління. Організація як процес і функція управління. Суть і особливості менеджменту органу державної влади. Стратегічне управління і формування програми діяльності органу державної влади. Функціональний аналіз і контролінг діяльності органу державної влади. Інформаційне і комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади. Підготовка і ухвалення управлінських рішень в органах виконавчої влади. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

Джерела інформації: [2, 7, 15]

Тема 11. Державна служба в Україні.

Державна служба: поняття, сутність, ознаки, принципи загальні і організаційно-функціональні, види. Цілі, основні завдання і функції державної служби. Державний службовець: поняття і правовий статус (права, обов'язки, гарантії). Посада відповідно до Закону України «Про державну службу», типи посад. Обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби. Юридична відповідальність державних службовців, види юридичної відповідальності. Проходження державної служби: поняття, основні етапи, їх суть (призначення на посаду, адаптація, просування, атестація, припинення служби).

Джерела інформації: [4, 10, 22]

Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади.

Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність

діяльності управлінських органів і посадовців. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Призначення і процес контролю. Різновиди контролю. Принципи соціального управління, які торкаються функції контролю у сфері державного управління. Вимоги до єдиної системи державного контролю. Система зовнішнього контролю в Україні. Конституційний, парламентський, судовий, державний фінансовий, громадський, прокурорський (нагляд). Громадський контроль.

Джерела інформації: [5, 8, 12]

Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі державного та регіонального управління.

Основні напрями взаємодії центральних і регіональних органів державного управління і органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами, організаціями. Взаємовідносини органів державної влади і місцевого самоврядування з судовими органами. Взаємовідносини органів державної влади і місцевого самоврядування з органами Служби безпеки України. Взаємодія органів публічної влади з органами прокуратури. Взаємодія органів публічної влади з органами внутрішніх справ. Взаємодія органів державної влади і органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями. Адміністративні послуги, їх класифікація. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і громадськими справами і контроль за функціонуванням органів влади.

Джерела інформації: [7, 10, 14]

Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління.

Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у сфері управління. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління. Реформування центральних органів виконавчої влади. Здійснення владних повноважень на місцевому рівні. Реформа місцевого самоврядування. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях державного управління. Реформування системи державного управління

відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвинутої демократії. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком.

Джерела інформації: [5, 13, 20]

**Програма підготовки магістрів у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 – «Менеджмент»
освітньо-професійна програма – «Менеджмент організацій та адміністрування»**

«Державне управління»

150 годин/ 5 кредитів ЕКТС

(30 годин лекцій, 30 годин практичних занять)

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи теорії державного управління. Предмет та завдання навчальної дисципліни	2
2	Державна влада та державне управління	2
3	Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	2
4	Роль різних гілок влади у процесі державного управління	2
5	Державне управління на регіональному рівні	2
6	Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	2
7	Центральні органи державного управління	2
8	Регіональні органи державного управління	2
9	Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні	2
10	Внутрішня організація та управління органів державної влади	2
11	Державна служба в Україні	2
12	Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	2
13	Відносини органів публічної влади в системі державного та регіонального управління	2
14	Розвиток системи державного та регіонального управління	4
Разом		30

**Програма підготовки магістрів у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 – «Менеджмент»
освітньо-професійна програма – «Менеджмент організацій та адміністрування»**

«Державне управління»

150 годин/ 5 кредитів ЕКТС

(30 годин лекцій, 30 годин практичних занять)

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи теорії державного управління. Предмет та завдання навчальної дисципліни	8
2	Державна влада та державне управління	8
3	Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	8
4	Роль різних гілок влади у процесі державного управління	8
5	Державне управління на регіональному рівні	8
6	Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	6
7	Центральні органи державного управління	6
8	Регіональні органи державного управління	6
9	Міське самоврядування та його роль у державному управлінні	6
10	Внутрішня організація та управління органів державної влади	6
11	Державна служба в Україні	6
12	Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	4
13	Відносини органів публічної влади в системі державного та регіонального управління	4
14	Розвиток системи державного та регіонального управління	6
	Разом	90

**Програма підготовки магістрів у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 – «Менеджмент»
освітньо-професійна програма – «Менеджмент організацій та адміністрування»**

«Державне управління»

150 годин/ 5 кредитів ЕКТС

(30 годин лекцій, 30 годин практичних занять)

Завдання для поточного та підсумкового контролю

Контрольні питання до 1-го модуля

1. Поняття, система і завдання державного управління.
2. Соціальна природа поняття «Державне управління», його мета і зміст.
3. Система державного управління, її складові. Суб'єкт і об'єкт державного управління. Управлінські стосунки.
4. Основні специфічні риси державного управління.
5. Ознаки державного управління.
6. Принципи і функції державного управління.
7. Основні теорії державного управління.
8. Роль державного та регіонального управління у системі суспільних наук.
9. Держава як керівна система.
10. Основні форми державного устрою, їх характеристика.
11. Суть державної влади і її співвідношення з державним управлінням.
12. Державне управління як система, яка розвивається.
13. Основні форми державного управління, їх характеристика.
14. Політичний режим. Основні види політичних режимів, їх характеристика.
15. Раціональна бюрократія М. Вебера, основні положення.

16. Принципи державного управління: поняття і основні групи.
17. Цілі державного управління, їх юридичне і ресурсне забезпечення.
18. Функціональна структура державного управління.
19. Поняття і класифікація методів державного управління. Принципи використання методів в державному управлінні.
20. Організаційна структура державного управління: поняття і характеристика.
21. Американська модель державного управління (інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії).
22. Японська модель державного управління (інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії).
23. Європейська модель державного управління (на прикладі Німеччини, Великобританії, Франції, Польщі і інших країн, інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії).
24. Державне регулювання економіки, його мета, функції, об'єкти.
25. Роль держави в розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки.
26. Конкурентна і інноваційно-інвестиційна політика держави, методи і інструменти.
27. Способи впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери послуг і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором.
28. Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: значення, суть, цілі і принципи. Основні об'єкти і складові державної політики.
29. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних стосунків.
30. Основні напрями соціальної політики держави відносно економічно

активного населення. Діяльність держави відносно незахищених верств населення.

31. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.

32. Державне управління в адміністративно політичній сфері. Національна безпека і державне управління.

33. Державне управління в соціально-культурній сфері. Державне управління у сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я.

34. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості.

35. Державне управління і сфера особистого життя людини.

36. Орган державної влади : поняття і значення в системі державного управління.

37. Принцип поділу влади в державному управлінні.

38. Законодавча влада в Україні: поняття, структура, функції.

39. Виконавча влада в Україні: поняття, структура, класифікація, функції.

40. Судова влада в Україні: поняття, структура, функції.

41. Інститут президентства та державне управління.

42. Контролюючі органи: поняття, структура, функції. Прокуратура України : поняття, структура, повноваження.

43. Регіональне управління: суть, цілі і функції.

44. Державна регіональна політика: поняття, суть і принципи.

45. Основні напрями регіонального управління.

46. Державна і регіональна промислова політика, державне регулювання сільського господарства. Інноваційна діяльність регіону.

47. Механізм реалізації регіональної економічної політики.

48. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіонів.

49. Державні і регіональні програми.

50. Території із спеціальним статусом: поняття і значення.
51. Роль органів державного управління і місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону.

Контрольні питання до 2-го модуля

1. Система органів державної влади в Україні.
2. Етапи формування системи державного і регіонального управління в Україні. Вітчизняний і зарубіжний досвід державного управління.
3. Права, компетенції, функції центральних органів виконавчої влади.
4. Система центральних органів виконавчої влади.
5. Основні завдання центральних органів виконавчої влади.
6. Кабінет Міністрів України: поняття, структура, повноваження.
Міністерство: поняття, структура, повноваження.
7. Державні комітети і інші ЦОВВ: поняття, структура, повноваження.
8. Централізація і децентралізація в структурній організації державного управління.
9. Місцеві державні адміністрації: поняття, основні завдання, правовий статус, компетенція, принципи діяльності.
10. Повноваження місцевих державних адміністрацій: власні і делеговані повноваження місцевих державних адміністрацій.
11. Галузеві повноваження місцевих державних адміністрацій.
12. Об'єкти управління місцевих державних адміністрацій.
13. Здійснення державного контролю місцевими державними адміністраціями.
14. Стосунки місцевих державних адміністрацій в системі вертикальних і горизонтальних зв'язків.
15. Структура місцевих державних адміністрацій.
16. Вимоги до посадовців місцевих державних адміністрацій.
17. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління.

18. Роль місцевого самоврядування в системі публічної влади України.
19. Суть і зміст місцевого самоврядування: основні положення організації і здійснення місцевого самоврядування.
20. Система місцевого самоврядування в Україні.
21. Асоціації як добровільні об'єднання органів місцевого самоврядування.
22. Функції місцевого самоврядування. Посадові особи органів місцевого самоврядування, їх правовий статус.
23. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування, характеристика документів, їх значення.
24. Проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.
25. Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів публічної влади в Україні.
26. Орган влади як об'єкт організації державного управління.
27. Організація як процес і функція управління.
28. Суть і особливості менеджменту органу державної влади.
29. Стратегічне управління і формування програми діяльності органу державної влади.
30. Функціональний аналіз і контролінг діяльності органу державної влади.
31. Інформаційне і комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади.
32. Підготовка і ухвалення управлінських рішень в органах виконавчої влади.
33. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади.
34. Забезпечення законності в державному управлінні.
35. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.
36. Державна служба: поняття, сутність, ознаки, принципи загальні і організаційно-функціональні, види.

37. Цілі, основні завдання і функції державної служби.
38. Державний службовець: поняття і правовий статус (права, обов'язки, гарантії).
39. Посада відповідно до Закону України «Про державну службу», типи посад.
40. Обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби.
41. Юридична відповідальність державних службовців, види юридичної відповідальності.
42. Проходження державної служби: поняття, основні етапи, їх суть (призначення на посаду, адаптація, просування, атестація, припинення служби).
43. Загальна соціальна ефективність державного управління.
44. Ефективність діяльності управлінських органів і посадовців.
45. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.
46. Призначення і процес контролю.
47. Різновиди контролю.
48. Принципи соціального управління, які торкаються функції контролю у сфері державного управління.
49. Вимоги до єдиної системи державного контролю. Система зовнішнього контролю в Україні.
50. Конституційний, парламентський, судовий, державний фінансовий, громадський, прокурорський (нагляд).
51. Громадський контроль.
52. Основні напрями взаємодії центральних і регіональних органів державного управління і органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами, організаціями.
53. Взаємовідносини органів державної влади і місцевого самоврядування з судовими органами.
54. Взаємовідносини органів державної влади і місцевого самоврядування з органами Служби безпеки України.

55. Взаємодія органів публічної влади з органами прокуратури.

56. Взаємодія органів публічної влади з органами внутрішніх справ.

Взаємодія органів державної влади і органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями.

57. Адміністративні послуги, їх класифікація.

58. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і громадськими справами і контроль за функціонуванням органів влади.

59. Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у сфері управління.

60. Реформування центральних органів виконавчої влади. Здійснення владних повноважень на місцевому рівні.

61. Реформа місцевого самоврядування.

62. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів.

63. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях державного управління.

64. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії.

65. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком.